

کیفیت حسابداری، ریسک اطلاعات و نوسان ضمنی در آستانه اعلام سود

پیمان محصل جمشیدی^۱، علیرضا اسکندری^۲، فرحناز اورجلی زاده^۳

۱. کارشناسی ارشد مدیریت مالی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی - واحد الکترونیکی، تهران، ایران

۲. استادیار گروه مدیریت و حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ورامین-پیشوا، ورامین، تهران، ایران

۳. استادیار، موسسه آموزش عالی رسام، کرج، ایران

چکیده

یکی از عوامل موثر در تصمیم‌گیری، اطلاعات مناسب و مرتبط با موضوع تصمیم است. در صورتیکه اطلاعات مورد نیاز به صورتی نامتقارن بین افراد توزیع شود، میتواند منجر به نتایج متفاوت نسبت به موضوعی واحد شود. بنابراین قبل از اینکه خود اطلاعات برای فرد تصمیم‌گیرنده مهم باشد، این کیفیت توزیع اطلاعات است که باید مورد ارزیابی قرار گیرد. لذا هدف از تحقیق حاضر بررسی تاثیر کیفیت اطلاعات حسابداری و ریسک اطلاعاتی بر نوسانات ضمنی اعلان سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی بازه زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ بررسی شده است می‌باشد. نتایج تجزیه و تحلیل فرضیه اول تحقیق بیانگر ارتباط منفی بین کیفیت اطلاعات حسابداری و اعلان سود می‌باشد به این معنی که هرچه کیفیت اطلاعات حسابداری بالاتر باشد نوسانات در زمان اعلام سود حالت کاهشی داشته و ارتباط معناداری وجود دارد. همچنین نتایج فرضیه دوم تحقیق بیانگر آن بوده، که ارتباط بین ریسک اطلاعاتی بر نوسانات ضمنی آستانه اعلان سود، ارتباط منفی و معناداری وجود دارد به این معنی که هرچه کیفیت ریسک اطلاعاتی پایین‌تر باشد تاثیر افزایشی بر نوسانات ضمنی اعلان سود داشته است.

واژه‌های کلیدی: کیفیت اطلاعات حسابداری، نوسانات ضمنی اعلان سود، ریسک اطلاعاتی

مقدمه

در جهان سراسر رقابت امروز مشخصه اقتصادکشور های صنعتی، شرکت های بزرگی است که سرمایه خود را از میلیون ها نفر سهامدار گردآوری کرده اند و منابع اقتصادی را در یک کشور و یا حتی در سطح بین المللی کنترل می کنند. تصمیم گیرندگان در سازمان های بزرگ نمی توانند اطلاعات دست اول زیادی را دریافت کننده آنان باید به اطلاعاتی اتکا نمایند که دیگران تهیه می کنند و این واقعیت در بسیاری از موارد خطر دریافت اطلاعات غیر قابل اتکا را افزایش می دهد، سهامداران برای آگاهی از چگونگی اداره سرمایه های خود و اطمینان از صحت عمل و کارآیی مدیران، می توانند از صورت های مالی حسابرسی شده به عنوان یکی از مهمترین ابزار اطمینان بخش استفاده کنند.

وقتی اطلاعات اعلام سود شرکت با کیفیت باشد ریسک غیر سیستماتیک مرتبط با اطلاعات گزارش شده (که کیفیت اطلاعات ارائه شده متغیر جانشین آن است) بر ایجاد انتظار در بازیگران بازار درباره عدم قطعیت آتی (به طور کلی، یعنی عدم قطعیت اطلاعات و عدم قطعیت عملکرد) سهام یک شرکت تأثیر می گذارد. عدم قطعیت آتی در سطح نوسان (ضمنی سالانه) نمود پیدا می کند سطحی که در آن بازیگران بازار تا مدتی به خرید و فروش سهام شرکت تمایل دارند. ریسک را می توان نتیجه ی نبود اطلاعات کامل تلقی کرد به طوری که در صورت نبود اطمینان کامل از موفقیت، ریسک وجود دارد. شفافیت باعث کاهش عدم اطمینان بازار در خصوص تصمیم های آینده قانون گذاران می شود. نبود اطلاعات شفاف در بازارهای مالی عامل تعیین کننده ای در ورود حجم عظیمی از سرمایه گذاری های خارجی و خروج سریع آنها در صورت بروز بحران به شمار می رود. بنابراین در این تحقیق به بررسی تأثیر کیفیت حسابداری، ریسک اطلاعات و نوسان ضمنی در آستانه اعلام سود در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته می شود.

بیان مسئله:

نقش اطلاعات حسابداری در ارزیابی سهام به عنوان یک پایه تئوریک برای ارزیابی و ساخت مدل های ارزیابی می باشد. به طور خلاصه مهمترین داده های حسابداری مورد استفاده در ارزیابی سهام، سود حسابداری صورت سود و زیان و ارزش دفتری خالص دارایی ها از ترانزنامه می باشد. هیچ اتفاق نظری در مورد نقش سود حسابداری و ارزش دفتری (BV) در ارزیابی سهام و یا این پرسش که آیا ارزش دفتری باید در مدل های ارزیابی معرفی شود، وجود ندارد. ارزش دفتری را در شرایط خاص، مورد تأیید قرار می دهند. در مطالعات تجربی بیشتر ارزش دفتری به عنوان متغیر مکمل سود حسابداری بوده است و اعتقاد بر این بوده که به عنوان متغیر ارزش انحلال شرکت و مقیاسی از متغیر کنترلی شرکت بوده است (وانگ و ژانگ، ۲۰۱۵).

ترونگ و همکاران، (۲۰۱۲) راجرز و همکاران، (۲۰۰۹)، در مورد پیش بینی های مدیریت مشاهده کردند که واکنش بازارهای قیمت سهام به اخبار مثبت و منفی یا تغییرات غیرمنتظره مثبت و منفی در سود یکسان نیست. بنابراین تمرکز این مطالعه بر تأثیر ریسک اطلاعات (که از کیفیت حسابداری (یعنی میزان تناسب اقلام تعهدی حسابداری با جریان های نقدی، تغییر درآمدها و دارایی های مشهود) به عنوان متغیر جانشین آن استفاده شده است) بر سطح و تغییرات نوسان ضمنی قیمت سهام در آستانه اعلام سود (از این پس EA) پس از در نظر گرفتن عملکرد شرکت و نیز نوسان عملکرد عملیاتی است (سینار و همکاران، ۲۰۱۷). از این رو قابل پیش بینی است که سود حسابداری و بطور خاص سود اعلامی دارای محتوی اطلاعاتی باشد. همچنین از آنجا که بازار سرمایه ایران به شکل قوی و یا حتی نیمه قوی کارا نمی باشد انتظار نوسانات قیمت و به طبع محتوی اطلاعات ناشی از یک خبر همچون خبر اعلام سود نقدی دور از انتظار نیست.

1 book value

2 Wang & Zhang

جدول خلاصه مطالعات

اسم نویسنده	سال	متغیر وابسته	متغیر مستقل	نتیجه
اردلان	(۱۳۹۴)	کیفیت اطلاعات حسابداری	ریسک سیستماتیک	رابطه معنادار وجود ندارد.
ابراهیم زاده و جبارزاده	(۱۳۹۶)	ارتباط کیفیت اطلاعات حسابداری و ریسک اطلاعات در	نوسانات ضمنی اعلان سود	ارتباط منفی و معناداری وجود دارد
کوماری و همکاران ۳ بر	(۲۰۱۷)	عوامل موثر	نوسان پذیری غیر سیستماتیک در بازار سهام هند	رابطه معنی داری دارند
ورث و همکاران	(۲۰۱۷)	نوسانات ریسک	قابلیت پیش بینی بازده سهام در طول بحران مالی جهانی	رابطه معنی داری دارند
سینار و همکاران	(۲۰۱۷)	کیفیت حسابداری، ریسک اطلاعات	نوسان ضمنی در آستانه	رابطه معنی داری دارند

سوال اصلی تحقیق

آیا کیفیت اطلاعات حسابداری، ریسک اطلاعات بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنادار دارد؟

سوالات فرعی تحقیق

آیا کیفیت اطلاعات حسابداری بر نوسانات ضمنی آستانه اعلان سود تاثیر معنادار دارد؟

آیا ریسک اطلاعاتی بر نوسانات ضمنی آستانه اعلان سود ارتباط تاثیر معنادار دارد؟

فرضیه های تحقیق

فرضیه اصلی

کیفیت اطلاعات حسابداری و ریسک اطلاعات بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر دارد.

فرضیه های فرعی

فرضیه اول: کیفیت اطلاعات حسابداری بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر معنادار دارد. .

فرضیه دوم ریسک اطلاعاتی بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود ارتباط شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر معنادار دارد.

اهداف تحقیق

اهداف آرمانی پژوهش.

تعیین روابط بین کیفیت اطلاعات حسابداری، آستانه اعلام سود.

تعیین روابط ریسک اطلاعات بر نوسانات ضمنی در آستانه اعلام سود شرکت.

هدف کلی

بررسی کیفیت اطلاعات حسابداری، ریسک اطلاعات بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

اهداف فرعی

۱- تعیین تاثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر نوسانات ضمنی آستانه اعلان سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران..

۲- تعیین تاثیر ریسک اطلاعاتی بر نوسانات ضمنی آستانه اعلان سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مبانی نظری تحقیق

ریسک اطلاعات

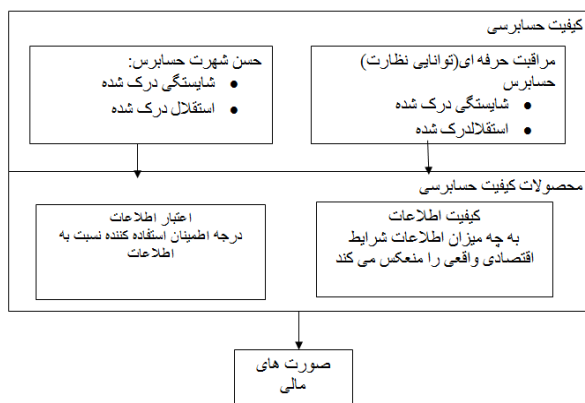
مدیران، نوعاً اطلاعات بیشتری در زمینه‌های مختلف، نسبت به سرمایه‌گذاران دارنده تمایل دارند که ارزش شرکت خود را به طرز دیگری نشان دهند؛ بنابراین سرمایه‌گذاران زمانی که در اوراق بهادار این شرکت‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند با مسئله اطلاعات روبرو می‌شوند. آن‌ها برای قیمت‌گذاری اوراق بهادار بر اطلاعات قابل‌اتکا تکیه می‌کنند. این قیمت تاجایی تعدیل می‌شود که بازده‌های مورد انتظار برابر با صرف ریسک به‌علاوه نرخ بدون ریسک باشد. به این دلیل که اطلاعات برای سرمایه‌گذاران مهم است، آن‌ها شرکت‌های با اطلاعات دارای کیفیت کم را با دید منفی می‌نگرند (میگو و سترهولم، ۲۰۱۱). ریسک اطلاعات بیانگر این است که اطلاعات شرکت، در تصمیمات قیمت‌گذاری سرمایه‌گذاران از کیفیت ضعیفی برخوردار است. سرمایه‌گذاران، اوراق بهادار را بر اساس ارزیابی خود از جریان‌های نقدی آتی ارزش‌گذاری می‌کنند. معیاری که ابهام و عدم اطمینان اطلاعات را در قالب جریان‌های نقدی بیان می‌کند اجزای تعهدی سود است (میگو و سترهولم، ۲۰۱۱). نابرابری اطلاعات بین سرمایه‌گذاران آگاه و سرمایه‌گذاران ناآگاه باعث می‌شود که سرمایه‌گذاران ناآگاه به نرخ بازده بالاتر نیاز داشته باشند. زیرا آن‌ها ریسک غیر قابل‌تنوع را متحمل می‌شوند. از دیدگاه آن‌ها ممکن است کیفیت اطلاعات از لحاظ ذاتی (محیط پیچیده حسابداری و اشتباهات سهوی) یا از لحاظ اختیاری عمل کردن مدیریت در زمینه حسابداری کم باشد و در نتیجه ریسک ذاتی یا اختیاری اطلاعات یا هر دو بالا باشد. (کراوت و شولین، ۲۰۱۰)

کیفیت حسابرسی

از کیفیت حسابرسی تعریف‌های گوناگونی کرده‌اند. در ادبیات حرفه‌ای کیفیت حسابرسی در رابطه با میزان رعایت استاندارد های حسابرسی مربوطه تعریف می‌شود. در مقابل پژوهشگران حسابداری ابعادی چندگانه برای کیفیت حسابرسی قائلند و این ابعاد اغلب به تعاریفی که ظاهری متفاوت دارند منجر می‌شود عمومی‌ترین تعریف‌ها از کیفیت حسابرسی عناصر زیر را در بر می‌گیرد:

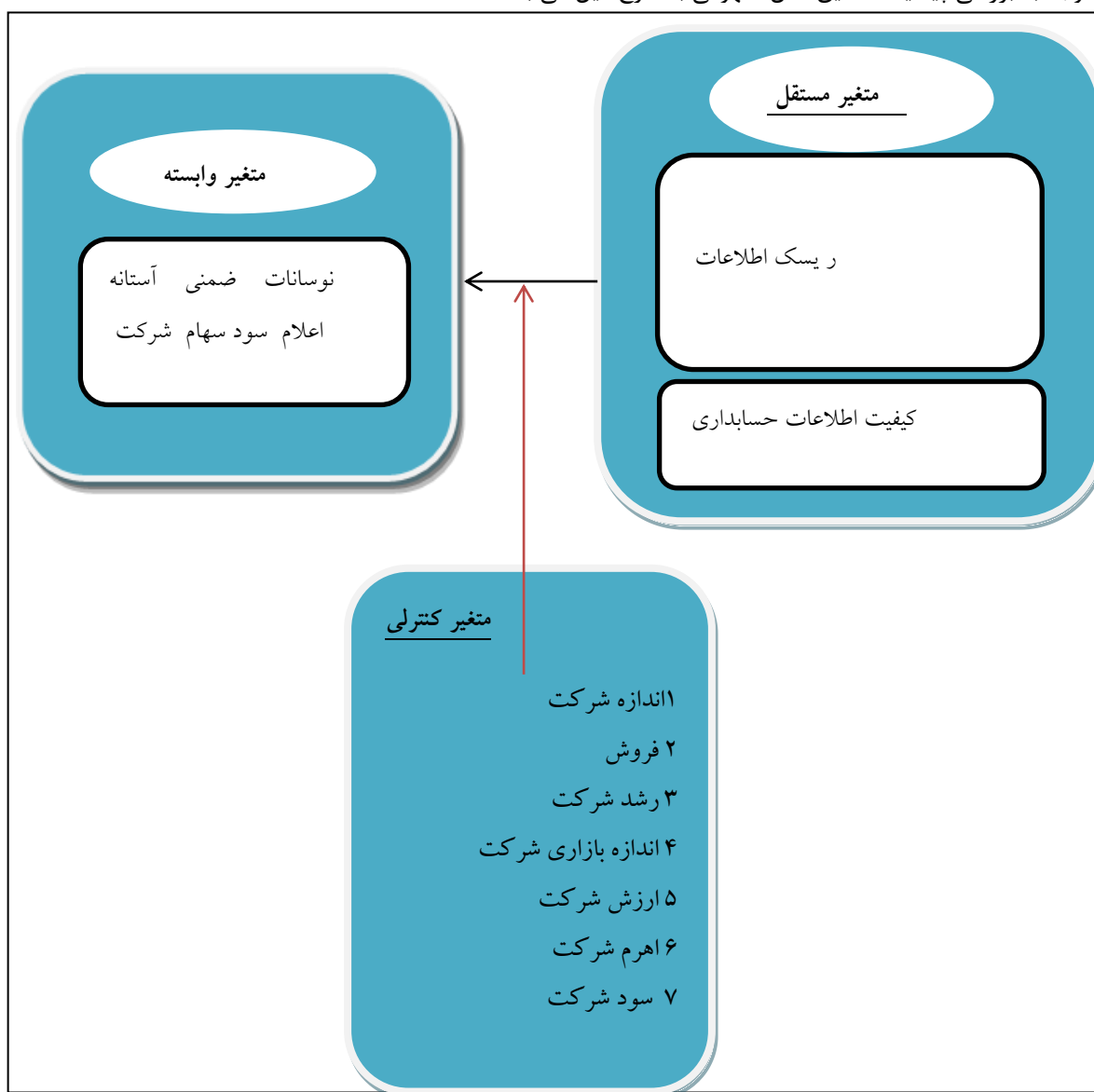
احتمال وجود اشتباهات عمده در صورت‌های مالی که حسابرس بتواند آنها را کشف و گزارش کند.

احتمال این که حسابرس برای صورت‌های مالی حاوی اشتباهات با اهمیت گزارش مشروط صادر نکند سنجه‌ای برای توان حسابرس در کاهش اشتباهات و تحریفات جانب‌دارانه و بهبود کیفیت داده‌های حسابداری دقت اطلاعاتی که حسابرس درباره آنها گزارش صادر کرده است

مدل مفهومی تحقیق :

با توجه به بررسی پیشینه تحقیق مدل مفهومی به شرح ذیل می باشد.

مدل مفهومی تحقیق

روش تحقیق:

تعریف عملیاتی متغیرهای تحقیق

متغیر یک مفهوم است که بیش از دو یا چند ارزش یا عدد به آن اختصاص داده می‌شود. به عبارت دیگر، متغیر به ویژگی‌هایی گفته می‌شود که می‌توان آن‌ها را مشاهده یا اندازه‌گیری کرد و دو یا چند ارزش یا عدد را جایگزین آن‌ها نمود. عدد یا ارزش نسبت داده شده به متغیر، نشان‌دهنده تغییر از یک فرد به فرد دیگر یا از یک حالت به حالت دیگر است (دلاور، ۱۳۷۱). در این تحقیق با الگو پذیری از تحقیق سینار و همکاران (۲۰۱۷) به آزمون فرضیه‌های تحقیق پرداخته می‌شود.

متغیر وابسته: نوسانات ضمنی تاریخ اعلان سود سهام (S_{i,t} to Δs [X,y]_{i,t}):

متغیر مصنوعی ای است که اگر تاریخ اعلان سود سهام نسبت به سال ماقبل سال جاری تغییر پیدا کرده باشد برابر 1 و در غیر این صورت برابر صفر خواهد بود (درمیرکان و همکاران، ۲۰۱۲).

برای نشان دادند نوسانات ضمنی، نیز از رابطه زیر استفاده می‌شود:

$$\sigma_{i,j,\tau}^{int} = \frac{\sigma_{i,j,\tau}^{\alpha} \times |\Delta_{j,\tau}^{\alpha} - 0.50| + \sigma_{i,j,\tau}^{\beta} \times |\Delta_{j,\tau}^{\beta} - 0.50|}{|\Delta_{j,\tau}^{\alpha} - \Delta_{j,\tau}^{\beta}|}$$

متغیرهای مستقل: کیفیت اطلاعات حسابداری (AQ_{i,t}):

در این پژوهش به پیروی از تحقیق فرانسیس و همکاران (۲۰۰۵)، کیفیت حسابداری را از طریق کیفیت اقلام تعهدی محاسبه کرده و مدل برآورد شده آن به صورت زیر می‌باشد:

$$AQ(\Delta WC)_i,t = a_0 + b_1 DLoss_{i,t} + b_2 CFO_{i,t-1} + b_3 CFO_{i,t-1} * DLoss_{i,t} + b_4 CFO_{i,t} + b_5 CFO_{i,t} * DLoss_{i,t} + b_6 DLoss_{i,t+1} * DLoss_{i,t} + b_7 \Delta Sales_{i,t} + b_8 GPPE_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

که در این مدل:

AQ(ΔWC)_{i,t} = برابر است با کیفیت اقلام تعهدی.

DLoss_{i,t} = برابر است با متغیر مصنوعی یای زیان شرکت.

CFO_{i,t-1} = برابر است با جریان‌های نقدی عملیاتی سال ماقبل سال جاری شرکت.

ΔSales_{i,t} = برابر است با نرخ رشد فروش شرکت.

GPPE_{i,t} = برابر است با نرخ رشد اموال، ماشینی ناآلات و تجهیزات شرکت.

ریسک اطلاعات (ΔWC_{i,t}):

ریسک اطلاعات از طریق مدل زیر برآورد خواهد شد، داواتاپولوس و همکاران (۲۰۱۲):

$$R_{i,t} - R_{f,t} = \alpha + \beta t (R_{m,t} - R_{f,t}) + s t S M B_t + h t H M L_t + e d i s c, t D i s k I R_t + e i n n a t e, t I n n a t e I R_t + \epsilon_t$$

متغیرهای کنترلی:

نوسان پذیری بازده سهام شرکت: این متغیر میزان نوسانات را نشان می‌دهد که، نوسانات قیمت سهام، برابر است با نرخ رشد قیمت سهام که طبق پژوهش درمیرکان و همکاران (۲۰۱۲) به دست می‌آید.

اندازه شرکت: به‌عنوان جایگزین محیط اطلاعاتی در نظر گرفته شده است. برای کنترل اثر مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت بر کیفیت سود، از نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار استفاده شده است. معمولاً این نسبت به‌عنوان شاخصی برای فرصت رشد شرکت هست. تفاوت ارزش بازار و ارزش دفتری می‌تواند دلیلی بر وجود دارایی‌های نامشهود در شرکت تلقی شود. نسبت بدهی به دارایی یکی از مقیاس‌های اندازه‌گیری اهرم مالی شرکت هست. اندازه شرکت معادل لگاریتم ارزش دفتری دارایی‌های شرکت است.

نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار: معادل نسبت ارزش دفتری سهام شرکت به ارزش بازار آن تعریف شده است.

نسبت بازده داری ها: میزان بازده داراییها می باشد که از تقسیم سود خالص به مجموع داراییهای شرکت حاصل می شود. گیری می شود.

رشد فروش = رشد فروش سالانه شرکت I در دوره t نسبت به دوره.

یافته های تحقیق:

آمار توصیفی

آمار توصیفی اولین گام در تحلیل آماری، تعیین مشخصات خالصه شده داده ها و محاسبه شاخص های توصیفی می باشد. هدف از این تحلیل، شناخت روابط درونی متغیرها و نشان دادن رفتار آزمودنی هاست تا مقدمات تحلیل آماری فراهم شده و خصوصیات توصیفی برای تحلیل بیشتر آشکار شود. جدول ۱-۴ نشان دهنده اندازه شاخص های آمار توصیفی داده های مورد استفاده در تحقیق برای شرکت های منتخب است.

جدول نتایج آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

نام متغیر	نوع متغیر	نماد یا سمبل	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	حداکثر	حداقل
نوسانات ضمنی آستانه باز شدن قیمت بعد از یک دوره زمانی	وابسته	$Ds^{1/2}x; y_{it}$	۰,۷۹۲	۰,۲۶	۳,۸	۱,۲	۱	۰
ریسک اطلاعات	مستقل	TAC	۰,۴۲	۰,۲۲	۱,۴۴۸	۵,۵۷۵	۰,۷۵۲	۰,۱۳۰
کیفیت اطلاعات حسابداری	مستقل	AQDD	۵,۷۴۶	۰,۶۱۸	۱,۱۲۳	۱,۷۵۳	۱,۶۱	۰,۳۸۲
نوسان پذیری بازده سهام شرکت	کنترلی	Stock RetVoli,t	۰,۶۴۰	۰,۶۰۸	۱,۹۲۶	۵,۰۵۱	۰,۸۵۲	۰,۱۵۰
اندازه شرکت	کنترلی	SIZET	۶۹,۱۹	۰,۸۵	۵,۶۵	۵,۸	۴۵۲,۳۵	۱۱۱,۲۳
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام	کنترلی	MTB	۲,۱	۲,۴۷	۵,۱۲۳	۲۴,۷۵۳	۳,۴۷	۱,۲۵
نسبت رشد شرکت	کنترلی	SGROWTH	۰,۱۰۱	۰,۰۲۲	۱,۰۴۳	۰	۰,۱۸۷	۱,۹۰
اهرم مالی	کنترلی	Liv	۰,۵۹	۰,۵۸۴	۲,۵۶۲	۰,۰۹۶	۱,۹۹	۱,۹
نسبت بازده داراییها	کنترلی	ROA	۰,۱۲۰	۰,۱۰۴	۰,۶۲۲	۰,۷۹-	۰,۱۳۸	۰,۱۸۶

نتایج تخمین مدل و آزمون فرضیه ها

الف) مدل اول

۱- کیفیت اطلاعات حسابداری بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر دارد (درمیرکان و همکاران ۲۰۱۲). در این قسمت به بررسی مدل اول جهت آزمون فرضیه اول پرداخته می شود. نتیجه بر آورد مدل برای فرضیه یک با اثرات ثابت، در جدول ارائه شده است:

$$Ds^{1/2}x; y_{i,t} = c(1) + c(2)AQ + c(3)Stock\ RetVoli,+ c(3)SGROWTH + c(4)LEV + c(5)SIZET + c(6)MTB + c(7)ROA$$

جدول نتایج تخمین مدل به روش با اثرات ثابت برای مدل اول					
متغیر	نماد	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره t	p-value
کیفیت اطلاعات حسابداری	AQ	-0.1235	0.0325	3.645029	0.014
نوسانات بازده سهام	Stock RetVoli,t	-0.585	0.189	-5.021521	0.0053
رشد فروش	SGROWTH	0.76	1.46	0.535462	0.5925
اهرم مالی	LEV	-1.30	2.225	-1.415160	0.1574
اندازه شرکت	SIZET	-0.001299	0.002467	-0.526741	0.5985
نسبت ارزش دفتری به بازاری	MTB	-.3453	0.506	-0.412051	0.6804
نسبت بازده داراییها	ROA	0.083699	0.010909	7.672559	0.0000
ضریب ثابت	C	-34308.94	245370.6	-0.139825	0.8888
ضریب تعیین	83567 .*				
ضریب تعیین تعدیل شده	0.75363				
دوربین-واتسون	2.096034				
آماره F	231.18685				
احتمال (آماره F)	0.000000				
تعداد مشاهدات	702				

با توجه به اینکه سطح معناداری متغیر مستقل کیفیت اطلاعات حسابداری (AQ i,t) برابر با ۰/۱۲ می باشد که مقدار آن کمتر از ۰/۰۵ می باشد، بنابراین نتایج مدل نشان دهنده آن است که در سطح اطمینان ۹۵٪ کیفیت اطلاعات حسابداری اثر معناداری بر متغیر وابسته نوسانات ضمنی اعلان سود دارد که این موضوع نشان میدهد ارتباط بین کیفیت اطلاعات حسابداری و نوسانات ضمنی اعلان سود تایید می گردد. در حالت کلی نتایج نشان می دهد که ضریب متغیر کیفیت اطلاعات حسابداری، ۰/۱۲- بوده که نشان دهنده ارتباط منفی کیفیت اطلاعات حسابداری با نوسانات ضمنی اعلان سود می باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر کیفیت اطلاعات حسابداری در سطح اطمینان ۹۵٪ معنی دار می باشد، به عبارت دیگر می توان گفت که ارتباط بین کیفیت اطلاعات حسابداری و نوسانات ضمنی اعلان سود رابطه منفی و معنادار وجود دارد. با توجه به موارد فوق می توان در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه اول پژوهش را تأیید شده تلقی نمود این موضوع نشان دهنده این است که ارتباط بین کیفیت اطلاعات حسابداری و نوسانات ضمنی اعلان سود رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین از بین متغیرهای وارده شده نسبت بازده داری ها با ضریب تاثیر ۰/۰۸ و در سطح یک درصد تاثیر مثبت و معنی داری دارد که این نتایج با نتایج فرانسیس و همکاران (۲۰۰۵) همسو می باشد.

نیکیویی برازش نشان می دهد که ضریب تعیین مدل گویای آن است که ۸۳ درصد از تغییرات سود توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می شود. در بررسی معنادار بودن کلی مدل، از آماره F استفاده می شود با توجه به این که سطح معنی داری صفر می باشد و مدل کلی تأیید می شود. علاوه بر این از آنجایی که مقدار آماره دوربین واتسن مابین عدد ۱/۵ و ۲/۵ می باشد مدل مشکل خود همبستگی ندارد.

آزمون فرضیه دوم:

۲- ریسک اطلاعات بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر دارد. در این قسمت به بررسی مدل دوم جهت آزمون فرضیه پرداخته می شود.

$$D_{i,t} = c(1) + c(2) \text{TAC} + c(3) \text{Stock RetVoli}_{i,t} + c(3) \text{SGROWTH} + c(4) \text{LEV} + c(5) \text{SIZET} + c(6) \text{MTB} + c(7) \text{ROA}$$

جدول نتایج تخمین مدل به روش با اثرات ثابت برای مدل دوم

متغیر	نماد	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره t	p-value
ریسک اطلاعاتی	TAC	-0.618424	0.292127	-2.116969	0.0346
نوسانات بازده سهام	Stock RetVoli,t	-0.015593	0.011353	-1.373499	0.170
رشد فروش	SGROWTH	0.023901	0.011736	2.036601	0.0421
اهرم مالی	LEV	-0.413627	0.074912	-5.521529	0.0000
اندازه شرکت	SIZET	1.267369	0.442754	2.862467	0.0043
نسبت ارزش دفتری به بازاری	MTB	1.487421	0.018492	80.43572	0.0000
نسبت بازده داراییها	ROA	5.150352	0.705039	7.305059	0.0000
ضریب ثابت	C	-0.618424	0.292127	-2.116969	0.0346
ضریب تعیین			0.925		
ضریب تعیین تعدیل شده			0.90		
دوربین-واتسون			1.68		
آماره F			46.983		
احتمال (آماره F)			0.000000		

در حالت کلی نتایج نشان می دهد که ضریب متغیر ریسک اطلاعاتی -0.61 بوده که نشان دهنده تأثیر منفی میزان ریسک اطلاعاتی بر نوسانات اعلان سود می باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر ریسک اطلاعاتی در سطح اطمینان 95% معنی دار می باشد، به عبارت دیگر می توان گفت بین ریسک اطلاعاتی و نوسانات ضمنی اعلان سود رابطه منفی و معنادار وجود دارد. با توجه به موارد فوق می توان در سطح اطمینان 95% فرضیه اصلی پژوهش را تأیید شده تلقی نمود این موضوع نشان دهنده این است که بین ریسک اطلاعاتی و نوسانات ضمنی اعلان سود رابطه منفی و معنادار وجود دارد این نتایج با نتایج راجا گوچال و ونکاتا چالام (۲۰۱۱) همسو می باشد. همچنین بقیه متغیرها مثل نوسانات بازده سهام با ضریب تأثیر -0.15 در سطح یک درصد، رشد فروش با ضریب -0.2 در سطح پنج درصد، اهرم مالی با ضریب -0.4 در سطح یک درصد، اندازه شرکت با ضریب 1.2 در سطح یک درصد، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری با ضریب 1.4 در سطح یک درصد و نسبت بازده داراییها با ضریب 5.1 در سطح یک درصد معنی دار می باشد (ترونگ و همکاران ۲۰۱۱، سینار و همکاران ۲۰۱۷). ضریب تعیین مدل گویای آن است که 92% از تغییرات سود توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می شود. همچنین ضریب تعیین تعدیل شده 90% درصد می باشد که نشان می دهد با تغییرات تعداد متغیرها میزان ضریب تعدیل 90% می باشد. در بررسی معنادار بودن کلی مدل، از آماره F استفاده می شود با توجه به این که سطح معنی داری صفر می باشد و مدل کلی تایید می شود. علاوه بر این از آنجایی که مقدار آماره دوربین واتسون مابین عدد $1/5$ و $2/5$ می باشد مدل مشکل خود همبستگی ندارد.

نتیجه گیری

بیشتر کوشش‌هایی که در فرایند تحقیق صورت می‌گیرد، در واقع برای دستیابی به نتایج و پیشنهادهای تحقیق است. چرا که هدف از انجام تحقیق، یافتن راه حل برای مشکلاتی است که وجود دارند و یا در طی تحقیق و پژوهش بروز می‌کنند و شناسایی می‌شوند. گاهی این مشکلات هزینه و انرژی زیادی در جامعه هدر داده و کارایی و اثر بخشی را کاهش می‌دهند و مانع رسیدن به نتایج مورد نظر و ارزشمند می‌گردند. در مدل اول با توجه به اینکه سطح معناداری متغیر مستقل کیفیت اطلاعات حسابداری برابر با ۰/۱۲ می‌باشد که مقدار آن کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. همچنین از بین متغیرهای وارده شده نسبت بازده داری‌ها با ضریب تاثیر ۰,۰۸ و در سطح یک درصد تاثیر مثبت و معنی داری دارد. در مدل دوم نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر ریسک اطلاعاتی ۰,۶۱- بوده که نشان دهنده تأثیر منفی میزان ریسک اطلاعاتی بر نوسانات اعلان سود می‌باشد. همچنین بقیه متغیرها مثل نوسانات بازده سهام با ضریب تاثیر ۰,۱۵- در سطح یک درصد، رشد فروش با ضریب ۰,۰۲- در سطح پنج درصد، اهرم مالی با ضریب ۰,۴- در سطح یک درصد، اندازه شرکت با ضریب ۱,۲ در سطح یک درصد، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری با ضریب ۱,۴ در سطح یک درصد و نسبت بازده داریها با ضریب ۵,۱ در سطح یک درصد معنی دار می‌باشد.

۱- کیفیت اطلاعات حسابداری بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر دارد.

با توجه به اینکه سطح معناداری متغیر مستقل کیفیت اطلاعات حسابداری (AQI,t) برابر با ۰/۱۲ می‌باشد که مقدار آن کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین نتایج مدل نشان دهنده آن است که در سطح اطمینان ۹۵٪ کیفیت اطلاعات حسابداری اثر معناداری بر متغیر وابسته نوسانات ضمنی اعلان سود دارد که این موضوع نشان می‌دهد ارتباط بین کیفیت اطلاعات حسابداری و نوسانات ضمنی اعلان سود تایید می‌گردد. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر کیفیت اطلاعات حسابداری، ۰,۱۲- بوده که نشان دهنده ارتباط منفی کیفیت اطلاعات حسابداری با نوسانات ضمنی اعلان سود می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر کیفیت اطلاعات حسابداری در سطح اطمینان ۹۵٪ معنی دار می‌باشد، به عبارت دیگر می‌توان گفت که ارتباط بین کیفیت اطلاعات حسابداری و نوسانات ضمنی اعلان سود رابطه منفی و معنادار وجود دارد. در همین راستا هدف از تحقیق، بررسی نقش کیفیت اطلاعات حسابداری و ریسک اطلاعاتی در نوسانات ضمنی اعلان سود می‌باشد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات فرانسویس و همکاران (۲۰۰۵) مشابه می‌باشد.

۲- ریسک اطلاعات بر نوسانات ضمنی آستانه اعلام سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر دارد. کیفیت گزارش دهی مالی به عنوان یکی از متغیرهای جانشین ریسک اطلاعات شناخته شده است. انتظار می‌رود در اثر کیفیت پایین گزارش دهی مالی، عدم قطعیت درباره سودآوری آتی یک شرکت بالا باشد. راجرز و همکاران (۲۰۰۹) تأثیر پیش بینی-های سود مدیریت بر نوسانات ضمنی را بررسی کردند و مشاهده کردند که افزایش نوسانات پس از اعلام اخبار بد بیشتر از اعلام اخبار مثبت است. در همین راستا هدف از تحقیق، بررسی نقش کیفیت اطلاعات حسابداری و ریسک اطلاعاتی در نوسانات ضمنی اعلان سود می‌باشد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات پاراندام و راجان (۲۰۱۳) و کی مودا (۲۰۱۱) مشابه می‌باشد.

منابع:

- ابراهیم زاده، هادی و فرهاد جابرزاده، ۱۳۹۶، بررسی ارتباط کیفیت اطلاعات حسابداری و ریسک اطلاعات در نوسانات ضمنی اعلان سود، دومین کنفرانس سالانه اقتصاد، مدیریت و حسابداری، اهواز، دانشگاه شهید چمران - سازمان صنعت، معدن و تجارت خوزستان، https://www.civilica.com/Paper-EMAC_2-EMAC_02_089.html.
- ستایش، محمد حسین؛ غفاری، محمد جواد؛ رستم زاده، ناصر. ۱۳۹۲. بررسی تاثیر عدم تقارن اطلاعاتی بر هزینه سرمایه، فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری، جلد ۲ شماره ۴ صفحات ۱۲۵-۱۴۶

- شیخ، محمدجواد؛ پرکاوش، طاهر. ۱۳۸۹. بررسی ارتباط بین ریسک مبتنی بر اطلاعات حسابداری و ریسک مبتنی بر اطلاعات بازار شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران (۱۳۷۸-۱۳۸۴)، راهبردهای بازرگانی، جلد ۱ شماره ۴۱ صفحات ۳۹-۵۶
- عبدالله خانی؛ زیبا لجاوند. ۱۳۹۳. بررسی تاثیر متغیرهای حسابداری و بازار عدم تقارن اطلاعاتی بر هزینه سرمایه سهام عادی، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۲۱، بهار ۱۳۹۳
- عزیزی، زکیه؛ مصطفی عزیزی و فرزین رضایی، ۱۳۹۳، بررسی رابطه بین ریسک عدم تقارن اطلاعاتی و بازده مورد انتظار سهام شرکت‌ها، کنفرانس بین‌المللی حسابداری، اقتصاد و مدیریت مالی، تهران، شرکت دانش محور ارتاخه، <http://www.civilica.com/Paper-AEFMC-AEFMC-۰۱-۲۲۷.html>.
- قائمی، محمدحسین، آزادی محمدرضا، معصومی جواد. ۱۳۹۲. بررسی رابطه بین محافظه کاری در حسابداری و هزینه سرمایه و چگونگی اثر عدم تقارن اطلاعاتی بر شدت این رابطه، حسابداری مالی - ۱۳۹۲ - دوره : ۵ - شماره : ۱۷ - صفحه: ۱ - ۲۱
- ملایی مهنام. ۱۳۸۹. محتوای اطلاعاتی معیارهای ریسک حسابداری در پیش بینی ریسک سیستماتیک، حسابداری مالی : بهار ۱۳۹۰، دوره ۳، شماره ۹؛ از صفحه ۱۵۵ تا صفحه ۱۷۷.
- یونسی، زهرا و حسین نادری، ۱۳۹۴، ویژگی‌های اطلاعات، عدم تقارن اطلاعاتی و بازده سهام در بورس اوراق بهادار تهران، دومین کنفرانس بین‌المللی رویکردهای نوین در علوم، مهندسی و تکنولوژی، ترکیه - استانبول، موسسه پندار همایش پارس، <http://www.civilica.com/Paper-NSOECE-NSOECE-۰۲-۱۱۳.html>.
- فروغی، داریوش و میرزایی، منوچهر (1394). "بررسی تاثیر محافظه کاری شرطی حسابداری بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز، دوره چهارم، شماره دوم، پاییز و زمستان 1391، ص 77-117.
- قائمی، محمد حسین و رحیم پور، محمد (1392). "بررسی رابطه بین اعلان سودهای فصلی و نقدشوندگی سهام"، فصلنامه پژوهش‌های حسابداری مالی. سال دوم، شماره چهارم، زمستان 1389، ص 158-145.
- گرمه ای، داود و سید یحیی اسداللهی، ۱۳۹۶، بررسی تاثیر میزان مالکیت نهادی بر رابطه بین کیفیت اطلاعات حسابداری و گزینه‌های سرمایه‌گذاری شرکت، اولین همایش حسابداری، مدیریت و اقتصاد با رویکرد پویایی اقتصاد ملی، ملایر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر.
- فلامرزی، محمد و رسول آفاکوچکی، ۱۳۹۶، کیفیت اطلاعات حسابداری، بهره‌وری حکومت و انتخاب سرمایه‌گذاری ثابت، دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت و حسابداری، تهران، موسسه آموزش عالی صالحان.
- Barth, M., Johnson, T.L., So, E., 2011. Dynamics of Earnings Announcement News: Evidence From Option Prices. Stanford University working paper.
- Demirkan, S., Radhakrishnan, S., Urcan, O., 2012. Discretionary accruals quality, cost of capital, and diversification. J. Account. Audit. Finance 27 (4), 496-526.
- Diavatopoulos, D., J., Fodor, A., Peterson, D., 2012. The information content of implied skewness and kurtosis changes prior to earnings announcements for stock and option returns. J. Bank. Finance 36 (3), 786-802.
- Ecker, F., Francis, J., Kim, I., Olsson, P., Schipper, K., 2006. A returns-based representation of earnings quality. Account. Rev. 81 (4), 749-780.
- Fama, E.F. & French, K.R. (2003), "The Capital Asset Pricing Model: Theory and Evidence", Journal of Economic Perspectives 18, pp:28-46.
- Francis, Jennifer & Ryan Lafond & Per Olsson & Katherine Schipper (2005), Cost of equity and earning attributes, The Accounting Review 79(4), 967-1010.
- Haggard, K.S., Martin, X., and R. Pereira (2012), "Does voluntary disclosure improve stock price informativeness?," Financial Management, Vol. 37, pp. 747- 768

- kaymuda, W., Livnat, J., Zhang, Y., 2011. 'Option prices leading equity prices: do option traders have an information advantage'. *J. Account. Res.* 50 (2), 401–431
- Pananen, M. and Lin, H.(2013), "The Development of Accounting Quality of IAS and IFRS over Time: the case of Germany, *Journal of International Accounting Research*, Vol 8, No 1, PP.31-55
- Seraina C. Anagnostopoulou, Andrianos E. Tsekrekos (2015). Accounting quality, information risk and implied volatility around earnings announcements. *Int. Fin. Markets, Inst. and Money* 34 (2015) 188–207.
- Francis, J., LaFond, R., Olsson, P., Schipper, K., (2004). 'Costs of equity and earnings attributes'. *The Accounting Review* 79, 967–1010.
- Kang .Tony, Mark Kohlbeck Yong Yoo , (2015),"The relation between accounting information- based firm risk proxies and cost of equity capital across countries", *Pacific Accounting Review*, Vol. 27 Iss 1 pp. 69 – 94
- .Kumari. Jyoti, Jitendra Mahakud, Gourishankar S. Hiremath .(2017).Determinants of idiosyncratic volatility: Evidence from the Indian stock market, *Research in International Business and Finance*, Volume 41, October 2017, Pages 172–184
- Rahahleh. Naseem Al, Iman Adeinat, Ishaq Bhatti, (2016) "On ethnicity of idiosyncratic risk and stock returns puzzle", *Humanomics*, Vol. 32 Issue: 1, pp.48-68, doi: 10.1108/H-06-2015-0043
- Worawuth Kongsilp, Cesario Mateus, (2017) "Volatility risk and stock return predictability on global financial crises", *China Finance Review International*, Vol. 7 Issue: 1, pp.33-66, doi: 10.1108/CFRI-04-2016-0021
- Zhang Wang Tiandong Tianxi, (2015),"The roles of accounting data in equity valuation: evidence from China", *China Finance Review International*, Vol. 5 Iss 1 pp. 69 – 87